

Datum

2023-03-30

Diarienummer

VN-2023-23

Valnämndens förhållningsregler för propaganda i anslutning till röstmottagningslokaler vid EU-val 2024

Enligt vallagen (2005:837), 8 kap 3 §, fastslås att det på ett röstmottagningsställe eller i ett utrymme intill detta inte får förekomma propaganda eller annat som syftar till att påverka eller hindra väljarna i deras val. I samma kapitel, 4 §, framgår att röstmottagarna ansvarar för ordningen på röstmottagningsstället. Den som finns i lokalen eller i ett utrymme intill denna skall rätta sig efter de anvisningar som röstmottagarna ger för att röstmottagningen skall kunna genomföras. Blir det sådan oordning att den inte kan avstyras får röstmottagningen tillfälligt avbrytas.

Detta innebär att partipolitisk propaganda eller liknande inte ska förekomma inne i röstmottagningslokalen. Däremot är det upp till den lokala valnämnden att besluta om förhållningsregler för vad som anses vara utrymmet intill röstmottagningslokalen. Valnämnden föreslås besluta om ett förtydligande kring förhållningsregler för propaganda i och i anslutning till en röstmottagningslokal för att underlätta för de förrättade röstmottagarna att avgöra vilken typ av propaganda de ska vara uppmärksamma på, men även för att likställa förfarandet vid lokalerna.

Under vallagsutredningen som genomfördes inför allmänna val 2022 utreddes riktlinjerna kring propaganda i anslutning till röstningslokaler. Ingen ytterligare specificering har gjorts i de nationella riktlinjerna, eftersom de lokala förutsättningarna bedöms variera på så sätt att en nationell riktlinje riskerar att försvåra arbetet med propaganda, snarare än underlätta det. I det vägledande ”Ställningstagande om värdeneutrala röstmottagningsställen och förbud mot propaganda” som publicerades av Valmyndigheten inför valen 2022 beskrivs vidare att lokala förutsättningar måste beaktas för varje röstmottagningsställe. Det är således varken möjligt eller lämpligt att närmare precisera hur stort utrymme som omfattas av förbudet mot propaganda. Bedömningar måste göras i de enskilda fallen.

Partierna ska beakta kraven i 8 kap. 3 § vallagen när partierna planerar sina valaktiviteter avseende affischering och annat politiskt kampanjmaterial. Partier ska därmed inte sätta upp valaffischer i anslutning till ett röstmottagningsställe. Partier som deltar i valet får dela ut valsedlar utanför vallokaler på valdagen samt under förtidsröstningen. Partiföreträdare ska stå utanför entrén till byggnaden där röstmottagningsstället finns. Partiernas valsedelsutdelare ska undvika partipolitiska diskussioner utanför entrén, och endast dela ut valsedlar och inget annat kampanjmaterial.

Partierna ansvarar för att distribuera sina valsedlar till röstmottagningsstället och ska på plats lämna dessa till en tjänstgörande röstmottagare. I samband med detta skall partiföreträdare som

går in i ett röstmottagningsställe för att överlämna och/eller kontrollera valsedlarna ska ta av sig partijackor, eventuella banderoller eller liknande. Röstmottagarna ansvarar för att rutinen efterföljs, men erbjuds alltid stöd från valkansliet vid svåra bedömningar eller komplexa situationer.

Titel